

UZASADNIENIE

W pozwie, który wpłynął do Sądu Okręgowego w Łodzi w dniu 10 grudnia 2014 roku wniesionym przeciwko Skarbowi Państwa Prezydentowi Miasta Ł. G. S. wniósł o pozbawienie wykonalności wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 9 października 2009 roku wydanego w sprawie II C 785/06 w zakresie kwoty 341.408,78 zł określonej w punkcie 3 tego orzeczenia i zasądzenie kosztów procesu (pozew – k. 2-8).

W odpowiedzi na pozew, Skarb Państwa reprezentowany przez Prezydenta Miasta Ł. zastępowanego przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych (odpowiedź na pozew k. 59-62)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

W pozwie wniesionym w dniu 6 lipca 2006 roku do Sądu Okręgowego w Łodzi Skarb Państwa – Prezydent Miasta Ł. wystąpił przeciwko E. S., I. S., T. W., J. S. i G. S. (oboje małoletni reprezentowani przez rodziców G. S. i K. S.) o uznanie za bezskuteczne w stosunku do niego sześciu umów zawartych pomiędzy pozwanymi, w trybie tzw. skargi pauliańskiej. Sprawa zawisła pod sygnaturą akt II C 785/06 (pozew k. 92-94).

I. S. jest matką W. S. (1), który ożenił się z W. S. (2). W. i W. S. (1) mieli jednego syna – G. S., który związał się z K. S. Dziećmi małżonków G. i K. S. są J. S. i G. S.. W. W. (2) jest siostrą W. S. (2) (okoliczności bezsporne).

Wyrokiem z dnia 9 października 2009 r. wydanym w sprawie II C 785/06 Sąd Okręgowy w Łodzi :

1. uznał za bezskuteczne w stosunku do Skarbu Państwa – Prezydenta Miasta Ł. umowy:

a. darowizny w 2/6 części nieruchomości położonej w S., oznaczonej jako działka nr (...) o powierzchni 12 ha 66 arów i 28 m², objętej KW (...), prowadzonej przez V Wydział Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Zgierz, zawartej pomiędzy W. i W. małż. S. a małoletnimi J. S. i G. S. reprezentowanymi przez ojca G. S., w dniu 28 grudnia 2001 przed notariuszem R. K. w Ł. Rep (...);

b. darowizny w 2/12 części nieruchomości położonej w Ł. przy ulicy (...) o powierzchni 3 ary 76 m², oznaczonej jako działka nr (...) objętej KW (...) prowadzonej przez XVI Wydział Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, zawartej pomiędzy W. i W. małż. S. a małoletnimi J. S. i G. S. reprezentowanymi przez ojca G. S., w dniu 28 grudnia 2001 roku przed notariuszem R. K. w Ł. Rep (...);

c. darowizny w 2/12 części nieruchomości położonej w Ł. przy ulicy (...) o powierzchni 7 arów 8 m², oznaczonej jako działka nr (...) objętej KW (...) prowadzonej przez XVI Wydział Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, zawartej pomiędzy W. i W. małż. S. a małoletnimi J. S. i G. S. reprezentowanymi przez ojca G. S., w dniu 28 grudnia 2001 roku przed notariuszem R. K. w Ł. Rep (...);

d. darowizny w 1/6 części nieruchomości położonej w Ł. przy ulicy (...) o powierzchni 7 arów 8 m², oznaczonej jako działka nr (...) objętej KW (...) prowadzonej przez XVI Wydział Ksiąg Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, zawartej pomiędzy W. i W. małż. S. a małoletnimi J. S. i G. S. reprezentowanymi przez ojca G. S., w dniu 23 stycznia 2002 roku przed notariuszem R. K. w Ł. Rep (...);

e. darowizny w 2/6 części nieruchomości położonej w Ł. przy ulicy (...) o powierzchni 3 ary 76 m², oznaczonej jako działka nr (...) objętej KW (...) prowadzonej przez XVI Wydział Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego dla Łodzi –

Śródmieścia w Łodzi, zawartej pomiędzy W. i W. małż. S. a małoletnimi J. S. i G. S. reprezentowanymi przez ojca G. S., w dniu 23 stycznia 2002 roku przed notariuszem R. K. w Ł. Rep (...);

2. uznał za bezskuteczną w stosunku do Skarbu Państwa – Prezydenta Miasta Ł. umowę darowizny w 1/6 części nieruchomości położonej w Ł. przy ulicy (...) o powierzchni 7 arów 8 m², oznaczonej jako działka nr (...) objętej KW (...) prowadzonej przez XVI Wydział Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, zawartej pomiędzy W. i W. małż. S. a T. W., w dniu 23 stycznia 2002 roku przed notariuszem R. K. w Ł. Rep (...);

3. nakazał pozwanym T. W. i małoletnim J. S., G. S., reprezentowanym przez rodziców G. S. i K. S., aby zezwolili na przeprowadzenie egzekucji z udziałów w nieruchomościach opisanych w punktach 1 i 2 wyroku na zaspokojenie wierzytelności przysługującej Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Prezydenta Miasta Ł. w kwocie 379.687,28 złotych z ustawowymi odsetkami, kosztami jak w tytułach wykonawczych;

4. oddalił powództwo w pozostałej części .

W punkcie 6 wyroku Sąd Okręgowy zasądził od G. S., J. S. i T. W. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 11.130 zł tytułem zwrotu kosztów wydatków na biegłych i kosztów adwokackich (odpis wyroku w sprawie II C 785/06 k. 10-11, k. 63-65, uzasadnienie k. 73-81).

Po rozpoznaniu apelacji powoda od wskazanego wyżej wyroku Sąd Apelacyjny w Łodzi, wyrokiem z dnia 5 marca 2010 r. wydanym w sprawie o sygnaturze akt I ACa 29/10 - oddalił apelację i zasądził od J. S. i G. S. na rzecz Skarbu Państwa - Prezydenta Miasta Ł. kwotę 5.400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym (wyrok w sprawie I ACa 29/10 k. 9, k. 68-69).

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi A. K. wszczął i prowadził pod sygnaturą akt KM (...)postępowanie egzekucyjne skierowane do udziału G. S. wynoszącego 5/12 części nieruchomości położonej w Ł., przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi prowadzi księgę wieczystą nr (...).

P. egzekucyjne przeciwko W. S. (1) i W. G. (poprzednio S.) w sprawie KM(...)zostało wszczęte w oparciu o następujące tytuły wykonawcze :

- nakaz zapłaty wydany przez Sąd Okręgowy w Łodzi w postępowaniu nakazowym w dniu 13 września 2002 r. w sprawie II Nc 179/02 zaopatrzonej w klauzulę wykonalności z dnia 29 stycznia 2003 r. ;

- nakaz zapłaty wydany przez Sąd Okręgowy w Łodzi w postępowaniu upominawczym w dniu 28 listopada 2003 r. w sprawie I Nc 501/03 zaopatrzonej w klauzulę wykonalności z dnia 12 stycznia 2004 r. ;

- wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi z 9.10.2009 r. wydany w sprawie II C 785/06 .

(zawiadomienie o wszczęciu egzekucji z nieruchomości w sprawie KM (...)k. 16 , postanowienie Komornika KM (...)k. 13)

O wszczęciu egzekucji uczestnik postępowania – małoletni G. S. został powiadomiony w dniu 22 października za pośrednictwem swoich przedstawicieli ustawowych – rodziców G. i K. S. (zawiadomienie współwłaściciela nieruchomości o wszczęciu egzekucji z ułamkowej części nieruchomości k. 31 załączonych akt sprawy KM (...)Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi A. K.)

W dniu 15 maja 2014 na rachunek komornika wpłynęła kwota 399.000,58 zł . Przelew wpłynął z rachunku bankowego T. S. z adnotacją „ splata zadłużenia w sprawie egzekucyjnej KM (...)w zw. z sygn. akt II C 785/06” (polecenie przelewu na kwotę 399.000,58 zł - k. 18).

W dniu 29 maja 2014 r. rachunek Biura Egzekucji Administracyjnej i Windykacji w Ł. wpłynęła kwota 44.068,50 zł .

Przelew wpłynął z rachunku bankowego (...) Sp. z o.o. w S. z adnotacją „zp za G. S. II C 785/06”.

(polecenie prz elewu na kwotę 44.068,50 zł 1 9,)

Powód podniósł, że na wpłaconą kwotę złożyły się :

- 379.687,28 zł – odpowiedzialność pauliańska za dług dłużników głównych;
- 11.130 zł - koszty procesu w sprawie II C 786/05 Sądu Okręgowego w Łodzi za I instancję;
 - 5.400 zł - koszty procesu w sprawie II C 786/05 Sądu Okręgowego w Łodzi za II instancję (I ACa 29/10);
 - 52.251,80 zł - koszty postępowania egzekucyjnego KM(...)

(pozew k. 5).

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi- Śródmieścia w Łodzi A. K. postanowieniem z dnia 15 maja 2014 r. zakończył postępowanie egzekucyjne w sprawie KM (...)na podstawie art. 981 k.p.c. (wobec uiszczenia przez dłużnika należności wraz z kosztami postępowania) i ustalił koszty postępowania egzekucyjnego na kwotę 52.251,80 zł (postanowienie w sprawie KM (...)k.20)

W dniu 25 czerwca 2014 r. strona pozwana zwróciła na rzecz powoda kwotę 32.878,50 zł . Przelewu dokonano z adnotacją „ zwrot dot. wpłaty w dn. 29.05.2014 za G. S. II C 785/06 (potwierdzenie wykonania przelewu na kwotę 32.878,50 zł k.21).

W piśmie z dnia 24 czerwca 2014 r. , skierowanym do (...) Sp. z.o.o. w S. , Biuro Egzekucji Administracyjnej i Windykacji Departamentu Finansów Publicznych Urzędu Miasta Ł. poinformowało, że wpłata dokonana w dniu 29 maja 2014 r. w wysokości 44.068,50 zł została rozksięgowana na koszty procesu objęte wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z 9.10.2009 r. sygn. akt II C 785/06, zasądzone od G. S. w wysokości 11.130 zł oraz koszty nadania wyrokowi klauzuli wykonalności w wysokości 60 zł . Pozostała część wpłaty , wobec braku stosownego pisemnego wniosku , o którym była mowa w rozmowach telefonicznych z Prezesem Zarządu – p. G. S. , miała zostać zwrócona . Wskazano nadto, że jeżeli forma (...) Sp. z o.o. zamierza zaspokoić tą kwotą część zadłużenia objętego toczącym się postępowaniem egzekucyjnym prowadzonym przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Zgierzu M. D., nie ma przeszkód , aby dokonać takiej wpłaty bezpośrednio na rachunek Komornika (pismo z 24.06.2014 r. k. 105).

Pismem z dnia 25 września 2013 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Zgierzu M. D. , zawiadomił o wszczęciu postępowania egzekucyjnego w sprawie Km (...) i wezwał W. S. (1) do zapłaty kwoty 140.230,68 zł z tytułu należności głównej i kwoty 149.165,73 zł z tytułu odsetek , a nadto kosztów procesu wszczynając postępowanie egzekucyjne pod sygnaturą pod sygnaturą Km(...)

Komornik w wezwaniu do zapłaty powołał się na tytuły wykonawcze:

- nakaz zapłaty wydany w postępowaniu upominawczym wydany przez Sąd Okręgowy w Łodzi w dniu 26 stycznia 2005 w sprawie II Nc 522/04 zaopatrzony w klauzulę wykonalności z dnia 30 maja 2005 r.
- nakaz zapłaty wydany w postępowaniu upominawczym wydany przez Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi w dniu 30 stycznia 2006 r. wydany w sprawie II Nc 101/06 zaopatrzony w klauzulę wykonalności z dnia 6 kwietnia 2006 r. ;
- wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi z 9.10.2009 r. w sprawie II C 785/06 ;
- wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 5 marca 2010 wydany w sprawie I ACa 29/10 (wezwanie do zapłaty k. 22-23)

Postępowanie egzekucyjne toczące się u Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Zgierzu M. D. skierowane zostało do udziału powoda we współwłasności nieruchomości położonej w S. wynoszącego 1/6 (zawiadomienie o wszczęciu egzekucji z udziału w nieruchomości Km (...)k.24).

G. S. ma 19 lat , pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym z rodzicami i siostrą , nie posiada własnych dochodów ani oszczędności. Jedyńm jego majątkiem jest udział wynoszący 1/6 we własności nieruchomości w S., zajęty przez Komornika Sądowego (oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku , dochodach i źródłach utrzymania k. 26-31).

Powyższy stan faktyczny , bezsporny między stronami , oparto na powołanych dowodach.

Sąd zważył , co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu.

Sytuacja prawna powoda G. S. ma szczególny charakter, wynika bowiem z faktu skutecznego skorzystania przez wierzyciela z instytucji ochrony wierzyciela przed niewypłacalnością dłużnika i prawomocnego uwzględnienia skargi paulińskiej. W efekcie, za bezskuteczne względem wierzyciela, zostały uznane darowizny dokonane przez dłużników na rzecz małoletniego G. S., któremu jednocześnie nakazano, aby zezwolił na przeprowadzenie egzekucji z darowanych mu udziałów w nieruchomościach, z ograniczeniem na zaspokojenie wierzytelności pozwanego w kwocie 379.687,28 zł z ustawowymi odsetkami, kosztami jak w tytułach wykonawczych.

Charakter i skutki instytucji skargi paulińskiej tworzą swoistego rodzaju fikcję prawną sprowadzającą się do tego, że wierzyciel może zaspokoić się ze składnika majątku dłużnika objętego bezskuteczną czynnością prawną, gdyż wobec wierzyciela ten składnik traktowany jest tak, jak gdyby nadal był własnością dłużnika. Strona czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzyciela nie musi być i z reguły nie jest zobowiązana wobec tego wierzyciela. Z kolei wierzyciel realizuje swoje uprawnienie do zaspokojenia wierzytelności w ten sposób, że wszczyna egzekucję formalnie przeciwko dłużnikom, ale kieruje ją do przedmiotów majątkowych osoby trzeciej.

Wyrok uznający na podstawie art. 527 k.c. bezskuteczność określonej czynności prawnej przenoszącej przedmiot lub prawo z majątku dłużnika do majątku osoby trzeciej, nie powoduje ich powrotu do majątku dłużnika, lecz jedynie daje wierzycielowi prawo zaspokojenia się z tego przedmiotu lub prawa, pozostających nadal w majątku osoby trzeciej, przed jej wierzycielami. Wierzyciel może prowadzić egzekucję z tego przedmiotu lub prawa na podstawie tytułu wykonawczego wystawionego przeciwko dłużnikowi, bez konieczności uzyskania tytułu wykonawczego przeciwko osobie trzeciej (patrz: postanowienie SN 7.04.2011 r. IV CSK 375/10, LEX nr 786396)

Jednocześnie , nie jest możliwe prowadzenie egzekucji z majątku osoby trzeciej bez uprawnień do egzekucji z majątku własnego dłużnika. Wyrok uwzględniający powództwo o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną łącznie z tytułem wykonawczym przeciwko dłużnikowi stanowi podstawę umożliwiającą wierzycielowi sięgnięcie do znajdującego się w majątku osoby trzeciej przedmiotu, który wyszedł z majątku dłużnika w następstwie krzywdzącej czynności prawnej uznanej za bezskuteczną wobec tego wierzyciela. Egzekucja prowadzona jest przeciwko dłużnikowi. W jej toku komornik zajmuje przedmiot należący do osoby trzeciej, który - na skutek ubezskutecznienia w stosunku do wierzyciela czynności prawnej wprowadzającej ten przedmiot do majątku tej osoby - traktowany jest w toku egzekucji tak, jakby pozostawał nadal w majątku dłużnika. W ten sposób zapewniona jest realizacja przewidzianego w art. 532 k.c. uprawnienia wierzyciela pauliańskiego do pierwszeństwa przed wierzycielami osoby trzeciej w dochodzeniu zaspokojenia z przedmiotów majątkowych, które wskutek czynności uznanej za bezskuteczną wyszły z majątku dłużnika albo do niego nie weszły (patrz: postanowienie SN z 12.12.2012 r. sygn. akt III CZP 79/12, Lex nr 1294218, postanowienie SN z 13.04.2005 r. , sygn.. akt V CK 598/04, postanowienie SN z 7 kwietnia 2011 r. , sygn.. akt IV CSK 375/10, wyrok SN z 12.12.2001 sygn. akt III CKN 496/00).

Rozważenia wymaga status prawny osoby zobowiązanej do znoszenia egzekucji z jej majątku. W sprawie o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego legitymacja czynna przysługuje co do zasady dłużnikowi oznaczonemu w tym

charakterze w tytule wykonawczym. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 października 1998 r., III CKN 647/97, LEX nr 519985, wyraził jednak pogląd, że art. 840 § 1 nie zawęży osób czynnie legitymowanych do wytoczenia powództwa opozycyjnego wyłącznie do osób wymienionych jako dłużnicy w tytule wykonawczym. Mianowicie SN uznał, że skoro nabywca nieruchomości może uczestniczyć w postępowaniu egzekucyjnym w charakterze dłużnika z mocy art. 930 § 1 k.p.c. bez jakiegokolwiek ograniczenia jego pozycji procesowej w tym postępowaniu, to nie można przyjąć, iż jest on pozbawiony prawa do wytoczenia powództwa opozycyjnego przysługującego każdemu dłużnikowi. To zapatrywanie można też rozciągnąć na podmiot zmuszony do znoszenia egzekucji, gdyż w przeciwnym razie zostałby on pozbawiony jakiejkolwiek ochrony prawnej. Osoba ta na pewno jest tzw. dłużnikiem w egzekucji, zaś w sferze materialnoprawnej można ją postrzegać analogicznie jak dłużnika prawnorzecowego. G. S. zobowiązanemu do znoszenia egzekucji przysługuje zatem prawo do wystąpienia powództwem przeciwegzekucyjnym, co nie oznacza, że jest ono w okolicznościach sprawy zasadne.

Powództwo przeciwegzekucyjne musi bowiem w każdym razie dotyczyć tytułu wykonawczego (art. 840 in fine) bądź tytułu egzekucyjnego lub innego dokumentu, któremu nie nadaje się klauzuli wykonalności (art. 840² k.p.c.).

Nie ulega wątpliwości, że wyrok uwzględniający tzw. skargę pauliańską nie podlega zaopatrzeniu w klauzulę wykonalności, ponieważ nie podlega wykonaniu w drodze egzekucji, nie jest zatem tytułem wykonawczym. Zdatowność egzekucyjną posiadają tylko zawarte w wyrokach pauliańskich orzeczenia o kosztach procesu, w stosunku do osoby trzeciej.

Rozważeniu podlegała kwestia, czy rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 3 wyroku z dnia 9.10.2009 r. w sprawie II C 786/05 należy do którejkolwiek z kategorii określonych w art. 840² k.p.c.

Podstawą egzekucji jest tytuł wykonawczy (tytuł egzekucyjny zaopatrzony w klauzulę wykonalności), jednak w wypadkach przewidzianych w ustawie egzekucja może być wszczęta i przeprowadzona z powołaniem się jedynie na tytuł egzekucyjny bez potrzeby zaopatrzenia tego tytułu w klauzulę wykonalności.

Wykonaniu w drodze egzekucji bez zaopatrywania w klauzulę wykonalności podlegają m.in. prawomocne postanowienie komornika o ukaraniu grzywną (art. 768¹), prawomocne postanowienie komornika w przedmiocie kosztów (art. 770¹ k.p.c., art. 49 ust. 3 i 4 ustawy z 20.8.1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji, t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 790), prawomocne postanowienie sądu o nakazaniu dłużnikowi zapłaty wierzycielowi określonej sumy pieniężnej za czas zwłoki w wykonaniu czynności niezastępowalnej (art. 1050¹ § 2 k.p.c.), prawomocne postanowienia nakazujące dłużnikowi zapłatę wierzycielowi sumy pieniężnej za naruszenie obowiązku zaniechania lub nieprzeszkadzania czynnościom wierzyciela (art. 1050¹ § 2 w zw. z art. 1051¹ § 3 k.p.c.); orzeczenia sądów administracyjnych co do kosztów i grzywien, podlegające egzekucji sądowej (art. 228 ustawy z 30.8.2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 270 ze zm.), postanowienie sądu o ogłoszeniu upadłości oraz postanowienie o powołaniu syndyka dla wprowadzenia syndyka w posiadanie majątku upadłego (art. 174 ust. 1 Prawa Upadłościowego i naprawczego), postanowienie sędziego-komisarza o wydaniu syndykowi przedmiotu zastawu rejestrowego (art. 327 ust. 2 i 3 Prawa Upadłościowego i Naprawczego), postanowienie sędziego-komisarza nakazujące przymusowe odebranie majątku syndykowi, nadzorcy sądowemu albo zarządcy w związku z uprawomocnieniem się postanowienia o umorzeniu postępowania upadłościowego (art. 364 ust. 1 i 2 Prawa Upadłościowego i naprawczego) oraz wyciągi z ksiąg Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, podpisane przez upoważnionych członków Zarządu tego Funduszu i opatrzone jego pieczęcią, stwierdzające istnienie zobowiązania podmiotu objętego systemem gwarancji na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego i zaopatrzone w oświadczenie, że oparte na nich roszczenia są wymagalne (art. 37 ust. 1 i 2 ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym Dz.U. z 2014 r., poz. 1866).

W każdym ze wskazanych powyżej przypadków, ustawa stanowi wyraźnie, że orzeczenie jest tytułem wykonawczym bez potrzeby nadawania mu klauzuli wykonalności.

Z istoty tytułu egzekucyjnego, który po zaopatrzeniu w klauzulę wykonalności staje się tytułem wykonawczym, stanowiącym podstawę przymusowego wykonania świadczenia, wynika, że powinien on określać rodzaj tego świadczenia, osobę dłużnika i wierzyciela oraz - ewentualnie, gdy tytuł nie podlega niezwłocznemu lub jednorazowemu wykonaniu - czas wykonalności świadczenia.

Przede wszystkim jednak tytuł egzekucyjny musi zawierać wyraźne sformułowanie obowiązku świadczenia, wyrażające się najczęściej słowami polecającymi konkretne zachowanie się dłużnika (np. zasądza, nakazuje, zobowiązuje itp.). Bez tych elementów tytuł nie nadaje się do wykonania, a jego przekazanie organowi egzekucyjnemu oznaczałoby powierzenie mu, przynajmniej w pewnym zakresie, rozstrzygnięcia sporu, co - rzecz jasna - naruszałoby art. 2 § 1 k.p.c. w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji (por. np. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 1957 r., 1 CO 16/57, OSN 1959, nr 1, poz. 1).

Wyrok uwzględniający powództwo o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną i nakazujący zezwolenia na przeprowadzenie postępowania egzekucyjnego w celu zaspokojenia wierzytelności do określonej kwoty ma charakter konstytutywny (kształtujący), polegający na zmianie stosunku prawnego istniejącego między dłużnikiem a osobą trzecią przez ograniczenie jego skuteczności, bez naruszania ważności czynności prawnej. Nie kreuje on obowiązku określonego świadczenia, lecz prawo znoszenia określonego zachowania wierzyciela pauliańskiego.

Rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 3 wyroku z 9.10.2009 r. w sprawie II C 786/09, o jakim mowa, nie nakłada na G. K. obowiązku jakiegokolwiek świadczenia czy też zachowania się, a jego sytuacja prawna zostaje ukształtowana jedynie w takim zakresie, w jakim zachowanie wierzyciela pauliańskiego ingeruje w przysługujące mu prawo do nieruchomości.

Z woli ustawodawcy - po uprawomocnieniu się wyroku - wierzyciel jest bowiem uprawniony do zaspokojenia wierzytelności kosztem osoby trzeciej, a ona ma obowiązek znoszenia egzekucji prowadzonej przez wierzyciela z jej majątku (art. 532 k.c.) (patrz: postanowienie SN z 12.12.2012 r. sygn. akt III C 79/12, Lex nr 1294218).

W tej sytuacji, art. 840 k.p.c. nie znajduje zastosowania do obrony powoda przed egzekucją ponad wysokość wierzytelności określonej w punkcie 3 wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi wydanego w sprawie o sygnaturze akt II C 786/05 i powództwo podlegało oddaleniu. Jeżeli Komornik prowadzi postępowanie egzekucyjne z udziału powoda w nieruchomości w S. mimo zaspokojenia ww. wierzytelności, to jest to uchybienie proceduralne, które powód powinien zwalczać za pomocą środków prawnych do tego przeznaczonych, a więc przede wszystkim skargi na czynności komornika.

Powód G. S. w toku procesu korzystał ze zwolnienia od kosztów sądowych w całości, wobec czego Skarb Państwa poniósł tymczasowo wydatek w postaci opłaty od pozwu w wysokości 17.071 zł. Biorąc pod uwagę wiek powoda oraz brak własnych dochodów i oszczędności, na podstawie art. 113 ust. 4 ustawy z dnia 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tj. Dz.U. z 2014 r., poz. 1025) odstąpiono od obciążenia G. K. obowiązkiem zwrotu nieuiszczonej opłaty sądowej. Z tych samych względów, na zasadzie art. 102 k.p.c. Sąd nie obciążył powoda obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego na rzecz Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa.